

Vejledning i indberetning til TOTEX- benchmarking (Spildevand)

Februar 2019

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Forsyningssekretariatet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Vejledningen er udarbejdet af Forsyningssekretariatet

Februar 2019

Indhold

Kapitel 1	
Indledning.....	5
1.1 Indberetning i VandData.....	5
1.2 Screeningsmetode.....	5
1.3 Hvad er nyt i år	6
Kapitel 2	
OPEX-indberetning.....	7
2.1 Ledninger	7
2.2 Pumpestationer.....	10
2.3 Regnvandsbassiner.....	13
2.4 Spildevandsbassiner.....	15
2.5 Minirenselanlæg.....	16
2.6 Renseanlæg.....	17
2.7 Slambehandling.....	20
2.8 Slamdisponering.....	22
2.9 Kunder.....	24
Kapitel 3	
Postadresser	25
Kapitel 4	
CAPEX-indberetning	27
4.1 Produktionsanlæg – Renseanlæg < 5.000 PE uden mulighed for opdeling.....	28
4.2 Produktionsanlæg – Renseanlæg >= 5.000 PE, Vandbehandling.....	28
4.3 Produktionsanlæg – Renseanlæg >= 5.000, Slambehandling.....	30
4.4 Produktionsanlæg – Renseanlæg >= 5.000, Slamdisponering	31
4.5 Distributionsanlæg – Ledningsnet efter zonekategorier	32
4.6 Distributionsanlæg – Brønde efter zonekategorier.....	33
4.7 Distributionsanlæg – Små pumpestationer inkl. SRO-anlæg efter zonekategorier.....	33
4.8 Distributionsanlæg – Store pumpestationer inkl. SRO-anlæg efter zonekategorier.....	34
4.9 Distributionsanlæg – Overløbsværker efter zonekategorier.....	35
4.10 Distributionsanlæg – Forsinkelsesbassiner efter zonekategorier.....	36
4.11 Distributionsanlæg – Sparebassin/laguner efter zonekategorier.....	37
4.12 Fællesfunktionsanlæg – Andre.....	37
4.13 Øvrige aktiver.....	38
Kapitel 5	
Vejledning til ansøgning om særlige forhold.....	39
5.1 Hvad er et særligt forhold?	39
5.2 Formelle krav til godkendelse af et særligt forhold	39
5.3 Hvordan ansøges om særlige forhold for drifts- og anlægsomkostninger?.....	40
5.4 Hvordan dokumenteres rammebetingelsen og meromkostningerne?	41

5.5	Betydning for tidligere godkendte og afviste særlige forhold.....	41
5.6	Eksempler på særlige forhold.....	41

Kapitel 1

Indledning

Denne vejledning vedrører spildevandsselskabernes indberetning af benchmarkingdata i 2019 til TOTEX-benchmarkingmodellen til brug for de økonomiske rammer for 2020-2021.

Formålet med vejledningen er at sikre klarhed for det enkelte selskab om, hvordan de enkelte costdrivere og underliggende forhold skal opgøres i forbindelse med indberetningen til benchmarking for 2020-2021. Endvidere fremgår det af vejledningen, hvordan investeringer skal indberettes og hvordan de faktiske driftsomkostninger bliver beregnet.

1.1 Indberetning i VandData

Indberetning foregår via indberetningssystemet VandData. Vejledning til VandData findes her: [VandData-vejledning](#).

I indberetningen af benchmarkingdata i forbindelse med de økonomiske rammer for 2017 sammenlignede VandData automatisk jeres indberetning med data fra året før. I indberetningen af benchmarkingdata i forbindelse med de økonomiske rammer for 2018-2019 var det ikke muligt for os at lave denne sammenligning på grund af den forestående revision af OPEX-modellen. I år er vi færdige med revisionen af OPEX-modellen, og arbejdet gav anledning til en del ændringer i costdrivernes underliggende forhold. Det er derfor fortsat ikke muligt for VandData at sammenligne jeres indberetning med den seneste indberetning.

Investeringer taget i drift i 2017 og 2018 skal i VandData indberettes i det afsnit, der vedrører indberetningen til de økonomiske rammer. Årets faktiske driftsomkostninger (FADO) fremgår i VandData (fane L) og er beregnet på baggrund af jeres øvrige indberetning til de økonomiske rammer. Vejledningen til indberetningen af investeringer og faktiske driftsomkostninger finder I i indberetningsvejledningen til de økonomiske rammer.

I skal bruge følgende til indberetningen til benchmarkingen:

- » Jeres indberetningsskema til CAPEX, som I kan hente på vores hjemmeside. Se nærmere herom i kapitel 3
- » Jeres investeringsregnskab
- » Eventuelt jeres ansøgning om særlige forhold fra sidste indberetning.

1.2 Screeningsmetode

Efter VandData lukker for indberetninger 15. april 2019, foretager vi en grundig kvalitetssikring af de indberettede data. Det har høj prioritet, at data, der ligger til grund for benchmarkingmodellen, er af så god kvalitet som muligt.

Konkret sammenligner vi de indberettede data med tidligere års indberetninger og leder efter store afvigelser imellem årene. Selskaber med store afvigelser bliver bedt om at redegøre for disse. I den forbindelse er det en stor hjælp, hvis I allerede i indberetningen kort redegør for afvigelser, fx hvis I ved, at der har været store ændringer i jeres costdrivere. Hvis I ikke redegør for afvigelse, har vi mulighed for at skønne det niveau, der skal indgå i benchmarkingmodellen.

1.3 Hvad er nyt i år

Siden jeres sidste indberetning til benchmarkingen har vi udarbejdet en ny OPEX-del af benchmarkingmodellen. Det betyder, at de underliggende forhold er ændret siden den seneste indberetning. Definitionerne på de underliggende forhold er de samme, så det drejer sig udelukkende om, at flere af de underliggende forhold er slået sammen. For eksempel er fællesledninger, spildevandsledninger, regnvandsledninger og trykledninger slået sammen, så I alene skal indberette et samlet antal kilometer ledninger i hver zone.

Ved sidste indberetning oplyste I under costdriveren Renseanlæg jeres faktiske belastning opgjort i BOD. I år vil vi bede jer om fortsat at indberette belastningen i BOD samt jeres faktiske belastninger målt i henholdsvis COD og N. Det er vores forhåbning, at vi kan inkorporere disse belastninger sammen med belastningsgraden målt i BOD. Årsagen til ændringen er, at vi de seneste år har modtaget et stigende antal ansøgninger om særlige forhold vedrørende dette.

Til brug for benchmarkingens tæthedsmål skal I som noget nyt indberette, hvor mange postadresser der er i jeres forsyningsområde. På den måde kan vi få et mere retvisende tæthedsmål. I skal derfor indberette antallet af postadresser, som I aftager spildevand fra.

I skal i år indberette tal for både 2017 og 2018. Det skyldes blandt andet, at vi dermed undgår, at årlige udsving i jeres data kommer til at påvirke jeres benchmarking, og for at skabe de mest robuste resultater.

Kapitel 2

OPEX-indberetning

Indberetningen af data i forhold til driftsomkostningerne er ændret på grund af revideringen af OPEX-benchmarkingmodellen. Ændringerne vedrører de underliggende forhold under hver enkel costdriver. I det følgende er en nærmere definition af de overordnede costdrivere og de underliggende forhold, der skal indberettes.

2.1 Ledninger

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Ledninger.

Tabel 2.1 Beskrivelse af costdriveren Ledninger

Beskrivelse og definition	Ledninger transporterer spildevand og regnvand fra forbrugerne og vejene til renseanlægget eller direkte til recipient. Ledninger udgør både fællesledninger, spildevandsførende ledninger, regnvandsledninger, trykledninger. Derudover skal rørbassiner indberettes særskilt. Det er kun selskabets egne ledninger, som selskabet har driftsansvaret for, der skal indberettes. Ledninger tilhørende "Trafik & Veje" (kommunale / statslige ledninger) skal ikke tælles med i opgørelsen.
Afgrænsning	Start: Ved ledningsnettets start ved skel. Slut: Ved ledningsnettets ende ved renseanlæg eller recipient eksklusiv "Trafik & Veje" ledninger.
Særligt om costdriveren	Længden af stikledningen skal medregnes i antal kilometer ledning. Ledninger indberettet som rørbassin, skal ikke indgå under øvrigt ledningsnet. Det er kun ledninger, der ikke falder ind under kategorierne rørbassin, der skal indeles i zoner. Det vil sige, at summen af alle jeres indberettede ledninger skal være lig med længden af jeres samlede ledningsnet. Vær opmærksom på, at zoneinddelingen fortsætter som hidtil med land-, by-, city- og indre city-zoner. Ledninger beliggende i sommerhusområde skal indgå i landzonen. I forbindelse med beregningen af selskabernes tæthedsmål, skal vi bruge længden af de ledninger, der transporterer spildevand. I skal derfor indberette jeres regnvandsledninger, så vi kan trække dem fra jeres samlede ledningslængde.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Ledninger.

Tabel 2.2 Oversigt over underliggende forhold til Ledninger

Type og zone af ledning	Kilometer
Ledninger i landzone (+ sommerhus-område)	XX km
Ledninger i byzone	XX km
Ledninger i cityzone	XX km
Ledninger i indre city-zone	XX km
Rørbassin (uanset zone)	XX km
Regnvandsledninger (uanset zone)	XX km

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Ledninger ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.3 Underliggende forhold og definitioner til Ledninger

Underliggende forhold	Definition
Kilometer ledning	Kilometer ledning inkl. stikledning fordelt på nedenstående typer og zoner.
Ledningstyper	<p><u>Ledning:</u> Transporterer spildevand og/eller regnvand samt ledninger med tilsluttet pumpestation.</p> <p><u>Rørbassiner:</u> Etableret til forsinkelsesbassiner, sparebassiner, regnvandsmagasiner, slambassiner og lignende. Rørbassiner skal ikke indgå i den samlede længde ledninger opdelt i zoner.</p> <p><u>Regnvandsledning:</u> Transporterer udelukkende regnvand. Fællesledninger, der transporterer både regn- og spildevand, skal IKKE indgå. Bemærk at regnvandsledninger BÅDE skal indberettes her og være en del af de samlede ledninger opdelt i zoner.</p>
Landzone	Områder defineret som landzone i kommuneplanen samt områder der er defineret som Sommerhusområde efter kommuneplanen. Sommerhusområde er som oftest et sammenhængende ferieboligområde uden ret til helårsbeboelse og erhvervsudøvelse.
Byzone	Områder defineret som byzone i kommuneplanen.
Cityzone	Områder som er defineret som by efter kommuneplanen og med mere end 10.000 indbyggere i byzonen. Yderligere skal området opdeles i kvadratceller (områder af 100 × 100 meter) hvor følgende er gældende: Kvadratcellen skal have mindst 50 indbyggere eller kvadratcellen skal bestå af mere end 75 procent byerhverv.
Indre city-zone	Områder som opfylder kriteriet under city, og hvor der er mere end 100.000 indbyggere, og hvor kvadratcellen er: <ul style="list-style-type: none"> » gågader » ensrettede veje » defineret som fredet eller bevaringsværdigt område

2.1.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Ledninger

Et spildevandsselskab har 200 km ledning. Selskabet forsyner både landzone, sommerhusområde, byzone og cityzone. Sammenholdt med selskabets egne opgørelser af selskabets ledninger

fordelt på fællesledninger, spildevandsledninger, regnvandsledninger, trykledninger og rørbasiner, er selskabets ledninger fordelt på disse fire områder: 20 km fællesledning og 5 km rørbassin i *landzone*, 30 km fællesledning i *sommerhusområde*, 50 km spildevandsledning og 50 regnvandsledning i *byzone* samt 20 km spildevandsledning, 20 km regnvandsledning og 5 km trykledning i *cityzone*.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » 50 km ledning i landzone
- » 100 km ledning i byzone
- » 45 km ledning i cityzone
- » 5 km rørbassin
- » 70 km regnvandsledning

2.2 Pumpestationer

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Pumpestationer.

Tabel 2.4 Beskrivelse af costdriveren Pumpestationer

Beskrivelse og definition	Pumpestationer pumper fællesvand, spildevand og/eller regnvand gennem transportnettet. Pumpestationer er placeret på transportnettet.
Afgrænsning	Punkter på transportnettet, der pumper fællesvand, spildevand eller regnvand videre.
Særligt om costdriveren	Pumper placeret på renseanlægget er en del af renseanlægget. De skal derfor <u>ikke</u> medtages her. Hvis indløbspumpen til renseanlægget er placeret udenfor "hegnet", skal den <u>ikke</u> medtages her.
	En <u>pumpestation</u> kan indeholde flere pumper.
	En eventuel reservepumpe på en pumpestation skal <u>ikke</u> medregnes i pumpestationens maksimale kapacitet. Ligeledes skal den <u>ikke</u> medregnes i summen af de maksimale kapaciteter.
	En reservepumpe er defineret som en Pumpe, som ikke er i drift under spidsbelastning.
	Hvis en reservepumpe er installeret, kører de to pumper normalt halvdelen af tiden – alternerende drift. Her skal kun den ene Pumpe indberettes, hvis begge pumper kan klare spidsbelastningen.
	Pumper i forbindelse med spildevandsbassiner, regnvandsbassiner og overløbsbygværker skal <u>medtages her</u> .

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Pumpestationer.

Tabel 2.5 Oversigt over underliggende forhold til Pumpestationer

	Antal pumpestationer	Samlet kapacitet af pumpestationerne
Husstandspumper	XX stk.	Ikke relevant
0-10 l/s	XX stk.	XX l/s
11-100 l/s	XX stk.	XX l/s
101-600 l/s	XX stk.	XX l/s
Over 600 l/s	XX stk.	XX l/s

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Pumpestationer ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.6 Underliggende forhold og definitioner til Pumpestationer

Underliggende forhold	Definition
Husstandspumper	En husstandspumpe er en pumpe, der afleder spildevand og/eller regnvand fra ét eller få husstande, og hvor det ikke er muligt at opgøre kapaciteten. Det kan enten være fordi pumpen ikke har en specifik kapacitet eller fordi kapaciteten ikke er kendt. Hvis kapaciteten på en pumpestation er kendt, skal den indberettes i det relevante interval og IKKE under husstandspumper.
Antal pumpestationer	Antal aktive pumpestationer. Pumpestationer pumper spildevand og/eller regnvand.
Den maksimale kapacitet på en pumpestation	<p>Kapaciteten på en pumpestation opgøres som summen af alle pumpernes maksimale kapaciteter på den enkelte station <u>fratrukket</u> kapaciteten på en eventuel reservepumpe på stationen.</p> <p>Den maksimale kapacitet af en pumpe: Den maksimale ydelse (l/s) som pumpen kan levere i en prøvestand.</p> <p>Den maksimale kapacitet (liter per sekund) skal indberettes indenfor intervallerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> » 0-10 l/s » 11-100 l/s » 101-600 l/s » Over 600 l/s
Summen af de maksimale kapaciteter indenfor intervallet	Summen af pumpestationernes maksimale kapaciteter indenfor de angivne intervaller.

2.2.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til PUMPESTATIONER

Et spildevandselskab har fire pumpestationer. Den første pumpestation pumper fællesvand og består af en pumpe med en maksimal kapacitet på 15 l/s, den anden pumpestation pumper kun spildevand og består af tre pumper med hver en maksimal kapacitet på 110 l/s, den tredje pumpestation pumper kun regnvand og består af fire pumper, hvoraf to har en maksimal kapacitet på 60 l/s og to har en maksimal kapacitet på 120 l/s. Den fjerde pumpestation pumper kun spildevand og består af fem pumper med hver en maksimal kapacitet på 150 l/s. Samlet set er den maksimale kapacitet på hver af de fire pumpestation henholdsvis 15 l/s, 330 l/s (110+110+110), 360 l/s (60+60+120+120) og 750 l/s (150+150+150+150+150).

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **1** pumpestation i intervallet 11-100 l/s og en samlet kapacitet i intervallet 11-100 l/s på **15** l/s

- » 2 pumpestationer i intervallet 101-600 l/s og en samlet kapacitet i intervallet 101-600 l/s på **690 l/s**
- » 1 pumpestation i intervallet over 600 l/s og en samlet kapacitet i intervallet over 600 l/s på 750 l/s

2.3 Regnvandsbassiner

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Regnvandsbassiner.

Tabel 2.7 Beskrivelse af costdriveren Regnvandsbassiner

Beskrivelse og definition	Regnvandsbassiner er den enhed, der forsinker/tilbageholder regnvand.
Afgrænsning	Bassiner på transportnettet, som forsinker regnvandet samt det omkringliggende areal.
Særligt om costdriveren	<p>Pumper i forbindelse med bassiner er en del af costdriveren pumpestationer. Pumper på bassiner skal derfor indberettes som pumpestationer i det retvisende interval.</p> <p>I særlige nødstilfælde har nogle forsyninger etableret eller benytter rekreative områder eller søer som ekstra forsyningssikkerhed i tilfælde af oversvømmelser eller lignende.</p> <ul style="list-style-type: none"> » Hvis selskabet ikke har driftsansvaret for nødbassinerne, skal de <u>ikke</u> medregnes i opgørelsen af regnvandsbassiner. » Hvis selskabet har driftsansvar for nødbassinerne, skal de medtages. <p>Såfremt selskabet har rørbassiner, skal disse bassiner indberettes som rørbassiner under costdriveren Ledninger.</p>

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Regnvandsbassiner.

Tabel 2.8 Oversigt over underliggende forhold til Regnvandsbassiner

	Landzone	Byzone
Vedligeholdelsesareal	XX m ²	XX m ²

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Regnvandsbassiner ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.9 Underliggende forhold og definitioner til Regnvandsbassiner

Underliggende forhold	Definition
Samlet vedligeholdelsesareal	Kvadratmeter som skal vedligeholdes – det omkringliggende areal samt selve bassinets areal. Dette vil ofte være matriklen.
Zoner	<u>Landzone:</u> I henhold til samme definition som under costdriveren ledninger <u>Byzone:</u> I henhold til samme definition som under costdriveren ledninger

---

2.3.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Regnvandsbassiner

Et spildevandsselskab har fire regnvandsbassiner. To af bassinerne er placeret i landzone på hver deres matrikel, hvor begge matrikler er 50 m². Vedligeholdelsesarealet for disse to bassiner er derfor 100 m² (50+50). De to andre bassiner er placeret i byzone på den samme matrikel, hvor matriklen er 150 m². Vedligeholdelsesarealet for disse bassiner er derfor 150 m².

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » Vedligeholdelsesareal på **100 m²** i landzonen
  - » Vedligeholdelsesareal på **150 m²** i byzonen
-

2.4 Spildevandsbassiner

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Spildevandsbassiner.

Tabel 2.10 Beskrivelse af costdriveren Spildevandsbassiner

Beskrivelse og definition	Spildevandsbassiner er den enhed, der tilbageholder spildevand og blandet vand indtil det ledes videre til renseanlægget.
Afgrænsning	Bassiner på transportnettet, som opbevarer spildevand.
Særligt om costdriveren	Pumper i forbindelse med bassiner er en del af costdriveren pumpestationer. Pumper på bassiner skal derfor indberettes som pumpestationer i det retvisende interval. Såfremt selskabet har rørbassiner, skal disse bassiner indberettes som rørbassiner under costdriveren Ledninger.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Spildevandsbassiner.

Tabel 2.11 Oversigt over underliggende forhold til Spildevandsbassiner

Samlet volumen af spildevandsbassiner	XX m ³
--	-------------------

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Spildevandsbassiner ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.12 Underliggende forhold og definitioner til Spildevandsbassiner

Underliggende forhold	Definition
Volumen af spildevandsbassiner	Opgøres som et samlet volumen (m ³) målt som bassinets maksimale volumen inden overløb.

2.4.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Spildevandsbassiner

Et spildevandsselskab har tre spildevandsbassiner. To af bassinerne er sammenhængende og opgøres derfor som ét bassin. Det maksimale volumen inden overløb for det sammenhængende bassin er 50 m³. Selskabets tredje bassin har et maksimalt volumen inden overløb på 30 m³.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » Samlet volumen på **80 m³** (50+30)

2.5 Minirenselanlæg

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Minirenselanlæg.

Tabel 2.13 Beskrivelse af costdriveren Minirenselanlæg

Beskrivelse og definition	Renseanlæg er den enhed, som modtager spildevandet, udskiller det rensede spildevand fra slammet samt udleder det rensede spildevand.
Afgrænsning	Start: Det punkt, hvor spildevandet tilføres minirenselanlægget. Processer, der foretages på renseanlægget før separeringen og selve separeringen af slam, er en del af rensningen på renseanlægget. Vandet, som udvindes af slammet og sendes tilbage til rensning, er en del af rensprocessen. Slut: Det punkt, hvor det rensede spildevand udledes til recipient.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Minirenselanlæg.

Tabel 2.14 Oversigt over underliggende forhold til Minirenselanlæg

	Antal
Minirenselanlæg	XX stk.

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Minirenselanlæg ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.15 Underliggende forhold og definitioner til Minirenselanlæg

Underliggende forhold	Definition
Antal minirenselanlæg	Antal aktive minirenselanlæg; defineret som et renseanlæg med en kapacitet på <u>under 30</u> PE.

2.5.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til MINIRENSEANLÆG

Et spildevandsselskab tre minirenselanlæg. De tre minirenselanlæg har hver en kapacitet på 25 PE.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

3 minirenselanlæg

2.6 Renseanlæg

Indtastningen af renseanlæg

Hvis I har mere end ét renseanlæg, kan I trykke på knappen "Tilføj række" og derved indtaste oplysninger for flere renseanlæg.

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Renseanlæg.

Tabel 2.16 Beskrivelse af costdriveren Renseanlæg

Beskrivelse og definition	Renseanlæg er den enhed, som modtager spildevandet, udskiller det rensede spildevand fra slammet samt udleder det rensede spildevand.
Afgrænsning	Start: Det punkt, hvor spildevandet tilføres renseanlægget. Processer, der foretages på renseanlægget før separeringen og selve separeringen af slam, er en del af rensningen på renseanlægget. Vandet, som udvindes af slammet og sendes tilbage til rensning, er en del af renseprocessen. Slut: Det punkt, hvor det rensede spildevand udledes til recipient.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Renseanlæg.

Tabel 2.17 Oversigt over underliggende forhold til Renseanlæg

	Zone	Rensetype	Godkendt kapacitet	Faktisk belastning i BOD	Faktisk belastning i COD	Faktisk belastning i N
Renseanlæg 1	By/Land	M, MB, MK, MBN, MBK, MBNK/MBND, MBNKD	XX PE	XX PE	XX PE	XX PE
Renseanlæg 2	By/Land	M, MB, MK, MBN, MBK, MBNK/MBND, MBNKD	XX PE	XX PE	XX PE	XX PE
...	...	...	...	...	...	...

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Renseanlæg ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.18 Underliggende forhold og definitioner til Renseanlæg

Underliggende forhold	Definition
Renseanlæggets zoneplacering	<p><u>Landzone</u>: I henhold til sammen definition som under costdriveren ledninger</p> <p><u>Byzone</u>: I henhold til sammen definition som under costdriveren ledninger</p>
Typen af rensning på renselanlægget	<p>Typen angives som en kombination af mekanisk (M), kemisk (K) og biologisk (B) rensning samt nitrifikation (N) og denitrifikation (D).</p> <p>Forsyningerne skal angive den kombination, der beskriver typen af rensning på renselanlægget. Forsyningerne kan vælge mellem disse kombinationer: M, MB, MK, MBN, MBK, MBNK/MBND samt MBNKD.</p> <p>Processer, der foretages efter separering af slam, er en del af slambehandlingen.</p>
Renseanlæggets kapacitet	<p>Angives i PE og er renselanlæggets godkendte kapacitet, der er fastsat på baggrund af renselanlæggets seneste <u>udledningstilladelse</u>. Den godkendte kapacitet vil ofte være angivet i BOD.</p>
Renseanlæggets faktiske belastning i BOD	<p>Den faktiske belastningsgrad i BOD for renselanlægget skal opgøres på grundlag af gennemsnittet af de månedlige indløbsprøver, som også indberettes til SKAT i forbindelse med spildevandsafgiften.</p> <p>Ved 1 personækvivalent (PE) i BOD skal forstås 60 g/dag.</p>
Renseanlæggets faktiske belastning i COD	<p>Den faktiske belastningsgrad i COD for renselanlægget skal opgøres på grundlag af gennemsnittet af de månedlige indløbsprøver, som også indberettes til SKAT i forbindelse med spildevandsafgiften.</p> <p>Ved 1 personækvivalent (PE) i COD skal forstås 125 g/dag.</p>

Renseanlæggets faktiske belastning i N

Den faktiske belastningsgrad i kvælstof (N) for renseanlægget skal opgøres på grundlag af gennemsnittet af de månedlige indløbsprøver, som også indberettes til SKAT i forbindelse med spildevandsafgiften.

Ved 1 personækvivalent (PE) i N skal forstås 12 g/dag.

Det er vigtigt, at I følger de angivne definitioner for, hvordan PE i henholdsvis BOD, COD og N skal opgøres. Det skal I, så vi kan sikre en ensretning af data i benchmarkingmodellen.

2.6.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Renseanlæg

Et spildevandsselskab har to renseanlæg. Det første renseanlæg har en godkendt kapacitet på 50.000 PE ifølge udledningstilladelsen, og der foretages mekanisk og biologisk rensning. Renseanlægget er placeret i landzone, og den faktiske belastning har været 40.000 PE målt i BOD, 45.000 PE målt i COD og 43.000 målt i N. Det andet renseanlæg har en godkendt kapacitet på 20.000 PE ifølge udledningstilladelsen, og der foretages mekanisk, biologisk og kemisk rensning. Renseanlægget er placeret i byzone, og den faktiske belastning har været 15.000 PE målt i BOD, 10.000 målt i COD og 8.000 målt i N.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » 2 renseanlæg som følgende:
  - » **Renseanlæg 1** placeret i **landzone** med rensningstype **MB**, en kapacitet på **50.000** PE, en faktisk organisk belastning i BOD på **40.000** PE, en faktisk organisk belastning i COD på **45.000** PE og en faktisk organisk belastning i N på **43.000** PE
  - » **Renseanlæg 2** placeret i **byzone** med rensningstype **MBK**, en kapacitet på **20.000** PE, en faktisk organisk belastning i BOD på **15.000** PE, en faktisk organisk belastning i COD på **10.000** PE og en faktisk organisk belastning i N på **8.000** PE

2.7 Slambehandling

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Slambehandling.

Tabel 2.19 Beskrivelse af costdriveren Slambehandling

<p>Beskrivelse og Definition</p>	<p>Slambehandling er håndtering og behandling af restprodukter (overskudsslam) fra spildevandsrensningen, som udtages fra renseanlæggets klarings- og processtanke med henblik på separat behandling og bortskaffelse.</p> <p>Slambehandlingen omfatter de processer, der foretages i separate anlægsdele på renseanlægget med henblik på at opbevare, opkoncentrere, stabilisere, hygiejnisere samt reducere mængden af det udtagne overskudsslam.</p>
<p>Afgrænsning</p>	<p>Start: Efter slammet er separeret fra spildevandet. Typisk skillepunkt vil være de pumper eller ventiler, der styrer udtaget af overskudsslam fra proces- og klaringsstanke.</p> <p>Slut: Når slambehandlingen er fuldført, og slammet er klar til disponering (bortskaffelse fra renseanlægget). Bemærk, at drift af evt. interne anlæg til kompostering og forbrænding henhører under slamdisponering.</p>
<p>Særligt om costdriveren</p>	<p>Det er den samlede mængde af overskudsslam før slambehandling på alle anlæg samt slammængder tilført fra eksterne kilder, der skal opgøres fordelt jf. de tre underliggende forhold. Slammængderne skal opgøres som tons tørstof baseret på pålidelige og repræsentative målinger af mængden af overskudsslam (vægt eller volumen) samt tørstofindholdet i dette.</p> <p>Slambebehandlingsprocesser, der foretages i separate anlæg efter udtag fra renseanlæggets proces- og klaringsstanke, er en del af slambehandlingen.</p> <p>Processer, der foretages på renseanlægget før separeringen og selve separeringen af overskudslammet, er en del af rensningen på renseanlægget.</p> <p>Processer, hvor slam udtages og håndteres med henblik på tilbageførsel til renseprocessen (f.eks. returslam og slam til sidestrømshydrolyse), er en del af renseprocessen og skal ikke medtages under slambehandling.</p> <p>Hvis et forsyningsselskab modtager overskudsslam til behandling fra andre forsyninger eller virksomheder, skal mængderne heraf medtages i indberetningerne.</p> <p>Hvis et forsyningsselskab sender slam til ekstern behandling (f.eks. i et eksternt biogasanlæg), skal selskabet <u>også</u> indberette denne mængde under slambehandling. Selskabet skal angive behandlingstypen her samt disponeringsmetoden under slamdisponering.</p> <p>Hvis et forsyningsselskab sender slammet til ekstern behandling hos et andet spildevandsselskab, som er underlagt vandsektorloven, skal selskabet ikke indberette slammængden. Det skyldes, at</p>

køb af ydelser, der er reguleret af vandsektorloven i et andet selskab, er en tidligere 1:1-omkostning og nu er en ikke-påvirkelig omkostning (IPO).

Forsyninger, der driver slamtørringsanlæg eller anlæg til termisk hydrolyse af slam, skal gøre os i Forsyningssekretariatet opmærksom på dette i forbindelse med indberetningen.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Slambehandling.

Tablet 2.20 Oversigt over underliggende forhold til Slambehandling

	Mængde
Normal behandling	XX tTS
Behandling ved anaerob udrådning	XX tTS
Tilførsel til slammineraliseringsanlæg	XX tTS

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Slambehandling ses af nedenstående tabel.

Tablet 2.21 Underliggende forhold og definitioner til Slambehandling

Underliggende forhold	Definition
Tons tørstof	Mængden af slam (overskudsslam), der udtages til slambehandling ved den anførte metode, målt som tons tørstof. Mængden skal måles/opgøres, før slambehandlingen påbegyndes. Slam tilført fra eksterne kilder skal medregnes.
Normal slambehandling	Slam som opkoncentreres/afvandes forud for disponering, og som hverken bliver behandlet ved anaerob udrådning eller tilføres et slammineraliseringsanlæg.
Anaerob udrådning	Slam, som bliver behandlet ved anaerob udrådning i rådnetanke, så en del af slamtørstoffet omdannes til biogas.
Tilførsel til slammineraliseringsanlæg	Slam, som tilføres slambede og slammineraliseringsanlæg for opkoncentrering/afvanding samt reduktion af mængden af organisk stof.

2.7.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Slambehandling

Et spildevandsselskab har 5.000 tons tørstof slam før slambehandling. Heraf tilføjes 2.200 tons tørstof til slammineraliseringsanlægget, 1.800 tons tørstof behandles ved anaerob behandling, og de resterende 1.000 tons tørstof modtager normal behandling.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **1.000** tons tørstof til normal behandling
- » **1.800** tons tørstof til behandling ved anaerob udrådning
- » **2.200** tons tørstof tilføres til slammineraliseringsanlægget

2.8 Slamdisponering

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren slamdisponering.

Tabel 2.22 Beskrivelse af costdriveren Slamdisponering

Beskrivelse og definition	<p>Slamdisponering er den afsluttende bortskaffelse af overskudsslam fra renseanlæg efter afsluttet intern slambehandling.</p> <p>I forbindelse med slamdisponeringen kan der ske en yderligere behandling af slammet som f.eks. kompostering og forbrænding.</p> <p>Slamdisponeringen kan varetages af såvel forsyningsselskabet selv som en ekstern samarbejdspartner.</p>
Afgrænsning	<p>Start: Når intern slambehandling på renseanlægget er afsluttet, og der foreligger et slamprodukt egnet til bortkørsel. Bemærk, at drift af evt. interne anlæg til kompostering og forbrænding hører under slamdisponering.</p> <p>Slut: Når slammet er endeligt bortskaffet - enten til ekstern part eller i eget regi.</p>
Særligt om costdriveren og særligt om slambede	<p>Slammængderne skal opgøres som tons tørstof baseret på pålidelige og repræsentative målinger af mængden af slam, der skal disponeres (vægt eller volumen samt tørstofindhold). Slammængden til disponering skal opgøres før evt. videre behandling i form af kompostering eller forbrænding.</p> <p><u>Slambede:</u></p> <p>Såfremt selskabet i løbet af året har foretaget tømning/oprensning af slambede eller slammineraliseringsanlæg, skal selskabet inkludere denne mængde under den rette disponeringsmetode.</p> <p>Den daglige drift af slambede og slammineraliseringsanlæg hører under costdriveren slambehandling.</p>

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Slamdisponering.

Tabel 2.23 Oversigt over underliggende forhold til Slamdisponering

	Mængde
Jordbrugsformål	XX tTS
Intern eller ekstern kompostering	XX tTS
Forbrænding/deponering	XX tTS

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren slamdisponering ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.24 Underliggende forhold og definitioner til Slamdisponering

Underliggende forhold	Definition
Tons tørstof	Tons tørstof efter endt slambehandling, dvs. mængden af slam målt som tørstof, der skal disponeres
Jordbrugsformål	Udspreddning af slam på jordarealer med henblik på genanvendelse af dets indhold af plantenæringsstoffer (fx landbrug, parker m.m.)
Intern eller ekstern kompostering	Aerob forædling / viderebehandling af slammet forud for afsluttende genanvendelse til jordbrugsformål. Ved intern kompostering er det kun tons tørstof fra slambehandlingen, som skal angives. Det vil sige eksklusiv kompost eller andet eksternt materiale som tilføres kompostbunkerne.
Forbrænding/deponering	Forbrænding på eget eller eksternt forbrændingsanlæg. Alternativ deponering på godkendt deponeringsanlæg.

2.8.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Slamdisponering

Et spildevandsselskab har 5.000 tons tørstof efter slambehandling samt 1.500 tons tørstof fra tømning af slambede og slammineraliseringsanlæg. Tørstoffet fra tømning af slambede og slammineraliseringsanlæg disponeres ved jordbrugsformål. Ud af det øvrige tørstof disponeres 3.000 tons ved ekstern kompostering og 2.000 tons ved ekstern forbrænding.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **1.500** tons tørstof til jordbrugsformål
- » **3.000** tons tørstof til intern eller ekstern kompostering
- » **2.000** tons tørstof til forbrænding/deponering

2.9 Kunder

I nedenstående tabel er en beskrivelse af costdriveren Kunder

Tabel 2.25 Beskrivelse af costdriveren Kunder

Beskrivelse og definition	Kunder omfatter selskabets kunderelaterede aktiviteter.
Afgrænsning	Selve vandmålerne
Særligt om costdriveren	Spildevandsselskaber har ikke selv målere. Målerne, som spildevandsselskabet skal angive, er derfor målerne hos vandsekskaberne i spildevandsselskabets forsyningsområde. Spildevandsselskaberne kan derfor bruge samme opgørelse som vandsekskaberne.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over de underliggende forhold til costdriveren Kunder.

Tabel 2.26 Oversigt over underliggende forhold til Kunder

	Antal
Målere	XX stk.

Definitionen på de underliggende forhold til costdriveren Kunder ses af nedenstående tabel.

Tabel 2.27 Underliggende forhold og definitioner til Kunder

Underliggende forhold	Definition
Antal målere	Opgøres ud fra det antal af registrerede målere, som forsyningssekskabet fremsender afregninger på.

2.9.1 Eksempler på opgørelse af de underliggende forhold til Kunder

Et spildevandsselskab har et forsyningsområde med 10.000 vandmålere. Ud fra årsforbrug fordele sekskabets vandmålere sig med 7.400 vandmålere med et årsforbrug under 200 m³, 2.500 vandmålere med et årsforbrug mellem 201 og 10.000 m³ og 100 vandmålere med et årsforbrug over 10.000 m³.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **10.000** vandmålere

Kapitel 3

Postadresser

I skal indberette antallet af postadresser i jeres forsyningsområde. Vi skal bruge oplysningerne til at forbedre det tæthedsmål, som vi bruger i benchmarkingen til at kompensere selskaber, der forsyner et tætbeholdt område. Tidligere brugte vi indberetningen af målere under costdriveren Kunder, til denne del af beregningen.

I nedenstående tabel er en beskrivelse af postadresser.

Tabel 3.1 Beskrivelse af postadresser

Beskrivelse og definition	Postadresser omfatter antallet af registrerede postadresser i jeres forsyningsområde, som I aftager spildevand fra.
Afgrænsning	Selve postadressen
Særligt om postadresser	Et andet spildevandsselskab er én postadresse. Hvis I aftager spildevand fra ét andet spildevandsselskab, skal det derfor kun tælle med som én postadresse, og ikke antallet af postadresser i det andet selskabs forsyningsområde. En postadresse omfatter ikke kun adresser med en vandmåler, men også postadresser, som "ligger" bag ved en måler som fx ved nogle boligforeninger og andelsboliger.

Tabellen nedenfor angiver oversigten over postadresser.

Tabel 3.2 Oversigt over postadresser

	Antal
Postadresser	XX

For at finde det endelige tæthedsmål bliver antallet af postadresser divideret med den samlede længde af spildevand- og fællesvandsledninger.

3.1.1 Eksempler på opgørelse af postadresser

Et spildevandsselskab, der både transporterer og renser spildevand aftager spildevand fra 10.000 postadresser i deres kloakopland. Derudover aftager de spildevand fra to andre spildevandsselskaber, ligesom der er 10 store virksomheder, der leverer deres spildevand direkte til selskabets rensesanlæg.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **10.012** postadresser

Et andet spildevandsselskab udfører udelukkende rens af spildevand. De får leveret spildevandet af to andre spildevandsselskaber direkte til deres renseanlæg. Derudover leverer 10 store virksomheder deres spildevand direkte til renseanlægget uden om transportselskaberne.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **12** postadresser

Et tredje spildevandsselskab udfører udelukkende transport af spildevand. De aftager spildevand fra 10.000 postadresser i deres kloakopland og leverer det videre til et andet selskab, der sørger for rensningen.

Selskabet skal derfor indberette følgende:

- » **10.000** postadresser
-

Kapitel 4

CAPEX-indberetning

I skal indberette alle de fysiske aktiver, som I ejede, lejede eller leasede pr. 31/12 2017 og alle de aktiver, som I ejede, lejede eller leasede pr. 31/12 2018 opdelt efter POLKA-kategorier. Som noget nyt skal I altså indberette aktiver for to år. Oplysningerne skal indberettes i de individuelt tilpassede indberetningsark, som findes på vores hjemmeside.

På vores hjemmeside kan I finde et CAPEX-ark med jeres oplysninger fra forrige års indberetning. Vi vil bede jer om at hente det og bruge det til jeres CAPEX-indberetning. I arket er der ligeledes en kolonne med overskriften "Afvigelse", der udregner den procentvise afvigelse mellem forrige års indberetning og indberetningen af aktiver pr. 31/12 2018. Hvis cellen ud for en kategori bliver rød efter, at I har indtastet jeres mængder i indberetningen, vil vi bede jer om at skrive en redegørelse i bemærkningsfeltet om årsagen til afvigelsen. Dette vil lette vores behandling af jeres indberetning.

Når indberetningsskemaet er udfyldt, skal det vedhæftes i jeres benchmarkingindberetning i VandData under fanen "CAPEX".

Indberetningsskemaet er opdelt i fire faner, som også anvendes i POLKA-kataloget:

- » Produktionsanlæg
- » Distributionsanlæg
- » Fællesfunktionsanlæg
- » Øvrige aktiver.

I de følgende afsnit er vist udsnit af indberetningsskemaet fra den pågældende fane. Først beskrives aktivet, hvilken enhed aktivet skal indberettes i, standardlevetiden for aktivet og dernæst forklares, hvad der skal indberettes.

I kolonnen "Samlet mængde pr. 31/12 2016" kan I se den seneste indberetning af aktivet. I kolonnen "Samlet mængde pr. 31/12 2017" skal I indtaste mængden af aktivet med udgangen af 2017, og i kolonnen "Samlet mængde pr. 31/12 2018" skal I indtaste mængden af aktivet ved udgangen af sidste år. I den efterfølgende kolonne beregnes afvigelse mellem forrige års indberetning og mængden pr. 31/12 2018 automatisk. Efter denne kolonne er afsat en kolonne til bemærkninger, hvor I kan angive yderligere forklaring til jeres indtastning, hvis I finder det nødvendigt. Hvis afvigelseskolonnen er markeret med rødt, skal I redegøre for afvigelsen i bemærkningsfeltet.

4.1 Produktionsanlæg – Renseanlæg < 5.000 PE uden mulighed for opdeling

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Renseanlæg < 5.000 PE uden mulighed for opdeling.

OBS! Når renselanlægget er mindre end 5.000 PE, betyder størrelsen af anlægget mere for anlæggets værdi end den underliggende kemi. Som følge heraf skal I, på trods af at denne fx har anlæg med kvælstof- og fosforjernelse, indtaste renselanlæggets PE i kategorien "mindre renselanlæg".

Figur 4.1 Renseanlæg < 5.000 PE uden mulighed for opdeling

Renseanlæg < 5.000 PE uden mulighed for opdeling	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Mindre renselanlæg < 5.000 PE uden mulighed for opdeling	PE	40	Indtast designkapaciteten målt i PE på det/de mindre renselanlæg. Anlæg mindre end 5.000 PE forudsættes at være mekanisk-biologiske renselanlæg (MB).

4.2 Produktionsanlæg – Renseanlæg >= 5.000 PE, Vandbehandling

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Renseanlæg >= 5.000 PE, Vandbehandling.

OBS! For hver komponent skal komponentens designkapacitet opgjort i PE oplyses. I de tilfælde, hvor komponentens designkapacitet ikke kan opgøres i PE, skal renselanlæggets PE oplyses. Det kan eksempelvis være, hvis komponentens kapacitet opgøres i hydraulisk kapacitet i stedet for PE-værdier. Det er ikke tilladt at omregne en komponents hydrauliske kapacitet til PE og oplyse dette som komponentens kapacitet. I nogle tilfælde vil designkapaciteten på komponenten være den samme som det samlede anlægs designkapacitet. Anlæg større end eller lig 5.000 PE forudsættes at være mekanisk-biologiske anlæg med kvælstoffjernelse ved nitrifikation/denitrifikation og biologisk/kemisk fosforjernelse (MBNDP). Hvis der på et renselanlæg er flere ens komponenter, for eksempel to "Sand- og fedtfang", skal komponenterne opgøres sammen. To "Sand- og fedtfang" på 100.000 PE vil derfor skulle indberettes som ét "Sand- og fedtfang" på 200.000 PE. Derudover er det vigtigt, at alle komponenter på et renselanlæg er indberettet under samme renselanlæg i CAPEX-arket. Det skyldes, at visse komponents standardpris afhænger af andre komponenter på renselanlægget.

Figur 4.2 Renseanlæg $\geq$ 5.000 PE, Vandbehandling

Renseanlæg $\geq$ 5.000 PE, Vandbehandling	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Indløb med riste, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter flowmåler, indløbspumper og finrist med presse og container, nødoverløb, rist og bygning. Vandmængderne er dimensionsbestemmende.
Indløb med riste, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Indløb med riste, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Sand- og fedtfang, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter beluftet sandfang med sandvasker/-afvander samt container. Vandmængderne er dimensionsbestemmende.
Sand- og fedtfang, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Sand- og fedtfang, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Forklaring, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter forklaringsstanke og primærslampumper. Vandmængderne er dimensionsbestemmende.
Forklaring, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Forklaring, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Beluftningstanke, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter kemikalielager og -doseringsudstyr, luftningstanke og rotorers/blæsere. Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Beluftningstanke, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Beluftningstanke, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Efterklaringsstanke, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter efterklaringsstanke samt retur og overskudslampumper. Vandmængderne er dimensionsbestemmende.
Efterklaringsstanke, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Efterklaringsstanke, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Efterbehandlingsanlæg (sandfilter), Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter sandfilter, rentvandstank, skyllevandstank, pumper og blæser. Vandmængderne er dimensionsbestemmende.
Efterbehandlingsanlæg (sandfilter), Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Efterbehandlingsanlæg (sandfilter), SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.

4.3 Produktionsanlæg – Renseanlæg $\geq$ 5.000, Slambehandling

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Renseanlæg $\geq$ 5.000 PE, Slambehandling.

OBS! For hver komponent skal komponentens designkapacitet opgjort i PE oplyses. I de tilfælde, hvor komponentens designkapacitet ikke kan opgøres i PE, skal renseanlæggets PE oplyses. Det kan eksempelvis være, hvis komponentens kapacitet opgøres i hydraulisk kapacitet i stedet for PE-værdier. I nogle tilfælde vil designkapaciteten på komponenten være den samme som det samlede anlægs designkapacitet. Anlæg større end eller lig 5.000 PE forudsættes at være mekanisk-biologiske anlæg med kvælstoffjernelse ved nitrifikation/denitrifikation og biologisk/ke-misk fosforfjernelse (MBNDP).

Figur 4.3 Renseanlæg $\geq$ 5.000, Slambehandling

Renseanlæg $\geq$ 5.000, Slambehandling	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Forafvanding, slam, Konstruktion	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter forafvanding af primærslam og biologisk slam samt bortpumpning og homogeniseringstank (kun hvis primærslam). Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Forafvanding, slam, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Forafvanding, slam, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Rådnetanke, slam, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter rådnetanke, varmeveksler og kedel. Baseret på mesofil udrådning (35 °C). Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Rådnetanke, slam, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Rådnetanke, slam, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Gasdisponering, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter gaslager og -fakkel. Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Gasdisponering, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Gasdisponering, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Gasdisponering - elproduktionsanlæg, Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Gasmotor. Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Gasdisponering - elproduktionsanlæg, Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Gasdisponering - elproduktionsanlæg, SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Slutafvanding, slam - lavteknologisk (slambede), Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Slutafvanding, slam - lavteknologisk (slambede), Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Slutafvanding, slam - lavteknologisk (slambede), SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Slutafvanding, slam - højteknologisk (centrifuger), Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten. Omfatter buffertank, fødepumper, centrifuger, slamtransportør og container. Stofmængderne er dimensionsbestemmende.
Slutafvanding, slam - højteknologisk (centrifuger), Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.
Slutafvanding, slam - højteknologisk (centrifuger), SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten målt i PE på komponenten.

4.4 Produktionsanlæg – Renseanlæg ≥ 5.000 , Slamdisponering

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Renseanlæg ≥ 5.000 PE, Slamdisponering.

OBS! For hver komponent skal komponentens designkapacitet opgjort i PE oplyses. I de tilfælde, hvor komponentens designkapacitet ikke kan opgøres i PE, skal renseanlæggets PE oplyses. Det kan eksempelvis være, hvis komponentens kapacitet opgøres i hydraulisk kapacitet i stedet for PE-værdier. I nogle tilfælde vil designkapaciteten på komponenten være den samme som det samlede anlægs designkapacitet. Anlæg større end eller lig 5.000 PE forudsættes at være mekanisk-biologiske anlæg med kvælstoffjernelse ved nitrifikation/denitrifikation og biologisk/kemisk fosforfjernelse (MBNDP).

Figur 4.4 Renseanlæg ≥ 5.000 , Slamdisponering

Renseanlæg ≥ 5.000 , Slamdisponering	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Slutdisponering, slam - lavteknologisk (slammineralisering), Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapacitet i måli PE på komponenten. Slammineraliseringsanlæg. Stofmængdeme er dimensionsbestemmende.
Slutdisponering, slam - lavteknologisk (slammineralisering), Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten.
Slutdisponering, slam - lavteknologisk (slammineralisering), SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten.
Slutdisponering, slam - højtteknologisk (slamtørring), Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten. Slamtørringsanlæg. Stofmængdeme er dimensionsbestemmende.
Slutdisponering, slam - højtteknologisk (slamtørring), Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten.
Slutdisponering, slam - højtteknologisk (slamtørring), SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten.
Slutdisponering, slam - højtteknologisk (slamtørring og forbrænding), Konstruktioner	PE	60	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten. Anlæg til tørring og forbrænding af slam. Stofmængdeme er dimensionsbestemmende.
Slutdisponering, slam - højtteknologisk (slamtørring og forbrænding), Mek/EL	PE	20	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten.
Slutdisponering, slam - højtteknologisk (slamtørring og forbrænding), SRO	PE	10	Indtast designkapaciteten måli PE på komponenten.

4.5 Distributionsanlæg – Ledningsnet efter zonekategori

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Ledningsnet. Ledningsnettet er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

OBS! Hvis en ledning krydser en zonegrænse, skal ledningen så vidt muligt deles op, så den del, der for eksempel ligger i byzonen, indberettes under byzone, og den del, der ligger i cityzonen, indberettes under cityzone.

Figur 4.5 Ledningsnet

Ledningsnet	Enhed	Standard leveti	Forklaring
Ledningsnet $\leq \varnothing 200$ mm	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
$\varnothing 200$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 500$ mm	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
$\varnothing 500$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 800$ mm	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
$\varnothing 800$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 1000$ mm	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
$\varnothing 1000$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 1200$ mm	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
$\varnothing 1200$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 1600$ mm	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
Ledningsnet $> \varnothing 1600$ mm (rørbassiner og transportledninger)	meter	75	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet).
Strømpeføring $\leq \varnothing 200$ mm	meter	50	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet). OBS! En strømpeført ledning skal både tælles med i samlet ledningsnet og under strømpeføring.
Strømpeføring $\varnothing 200$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 500$ mm	meter	50	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet). OBS! En strømpeført ledning skal både tælles med i samlet ledningsnet og under strømpeføring.
Strømpeføring $\varnothing 500$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 800$ mm	meter	50	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet). OBS! En strømpeført ledning skal både tælles med i samlet ledningsnet og under strømpeføring.
Strømpeføring $\varnothing 800$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 1000$ mm	meter	50	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet). OBS! En strømpeført ledning skal både tælles med i samlet ledningsnet og under strømpeføring.
Strømpeføring $\varnothing 1000$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 1200$ mm	meter	50	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet). OBS! En strømpeført ledning skal både tælles med i samlet ledningsnet og under strømpeføring.
Strømpeføring $\varnothing 1200$ mm < Ledningsnet $\leq \varnothing 1600$ mm	meter	50	ZONE - Indtast længden af ledninger målt i meter (længden af selve stikledningen indtil skellet skal medtages i meter ledningsnet). OBS! En strømpeført ledning skal både tælles med i samlet ledningsnet og under strømpeføring.

4.6 Distributionsanlæg – Brønde efter zonekategorier

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Brønde. Brøndene er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

Figur 4.6 Brønde

Brønde	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Brønde	stk.	75	ZONE - Indtast antal brønde.
Stik	stk.	75	ZONE - Indtast antal stik.

4.7 Distributionsanlæg – Små pumpestationer inkl. SRO-anlæg efter zonekategorier

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Små pumpestationer inkl. SRO-anlæg. Pumpestationerne er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

Figur 4.7 Små pumpestationer inkl. SRO-anlæg

Små pumpestationer inkl. SRO-anlæg	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Tryksatte minipumpestationer (husstandssystemer)	stk.	30	ZONE - Indtast antal små pumpestationer.
Pumpestationer i brønde (< 6,25 m ²), Konstruktioner	stk.	50	ZONE - Indtast antal pumpestationer.
Pumpestationer i brønde (< 6,25 m ²), Mek/EL	stk.	20	ZONE - Indtast antal installationer mek/el.
Pumpestationer i brønde (< 6,25 m ²), SRO	stk.	10	ZONE - Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpestationer m. overbygning (< 20 m ²), Konstruktioner	stk.	50	ZONE - Indtast antal af pumpestationer.
Pumpestationer m. overbygning (< 20 m ²), Mek/EL	stk.	20	ZONE - Indtast antal installationer mek/el.
Pumpestationer m. overbygning (< 20 m ²), SRO	stk.	10	ZONE - Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpestationer i underjordiske bygværker (< 50 m ²), Konstruktioner	stk.	50	ZONE - Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpestationer i underjordiske bygværker (< 50 m ²), Mek/El	stk.	20	ZONE - Indtast antal installationer mek/el.
Pumpestationer i underjordiske bygværker (< 50 m ²), SRO	stk.	10	ZONE - Indtast antal SRO-anlæg.

4.8 Distributionsanlæg – Store pumpestationer inkl. SRO-anlæg efter zonekategorier

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Store pumpestationer inkl. SRO-anlæg. Pumpestationerne er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

Figur 4.8 Store pumpestationer inkl. SRO-anlæg

Store pumpestationer inkl. SRO-anlæg	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Kælder	m2	75	ZONE - Indtast arealet af pumpeump.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (100-300 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal pumpestationer mek/el.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (100-300 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (300-600 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (300-600 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (600-1.000 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (600-1.000 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (1.000-1.500 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse A (1.000-1.500 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (100-300 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (100-300 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (300-600 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (300-600 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (600-1.000 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (600-1.000 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (1.000-1.500 l/s) - Mek/EL	stk.	20	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antallet af pumpestationer.
Pumpeinstallation Miljøkasse B (1.000-1.500 l/s) - SRO	stk.	10	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast antal SRO-anlæg.
Overbygning	m2	75	ZONE - Indtast størrelsen af overbygningen.

4.9 Distributionsanlæg – Overløbsværker efter zonekategorier

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Overløbsværker. Overløbsværkerne er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

Figur 4.9 Overløbsværker

Overløbsværker	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Kælder (< 7 m ²)	stk.	75	LAND - Indtast 1 ved mindre bygværker.
Kælder (7 - 20 m ²)	m ²	75	LAND - Indtast størrelsen af bygværket.
Kælder (20 - 30 m ²)	m ²	75	LAND - Indtast størrelsen af bygværket.
Installationer "ingen eller faste riste" (mindre end 7 m ²)	stk.	20	LAND - Indtast 1, hvis bygværket, er forsynet med mindre rist.
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse A. (7-20 m ²) - Mek/EL	stk.	20	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast 1 for rist.
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse A. (7-20 m ²) - SRO	stk.	10	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Tast 1, hvis der er SRO-anlæg i bygværket
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse A. (20-30 m ²) - Mek/EL	stk.	20	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast 1 for rist.
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse A. (20-30 m ²) - SRO	stk.	10	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Tast 1, hvis der er SRO-anlæg i bygværket
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse B. (7-20 m ²) - Mek/EL	stk.	20	LAND - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast 1 for rist.
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse B. (7-20 m ²) - SRO	stk.	10	LAND - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Tast 1, hvis der er SRO-anlæg i bygværket.
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse B. (20-30 m ²) - Mek/EL	stk.	20	LAND - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast 1 for rist.
Installationer "mekaniske riste og SRO" Miljøklasse B. (20-30 m ²) - SRO	stk.	10	LAND - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Tast 1, hvis der er SRO-anlæg i bygværket.
Overbygning	stk.	75	LAND - Indtast 1 for evt. overbygning.

4.10 Distributionsanlæg – Forsinkelsesbassiner efter zonekategorier

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Forsinkelsesbassiner. Forsinkelsesbassinerne er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

Figur 4.10 Forsinkelsesbassiner

Forsinkelsesbassiner	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Forsinkelsesbassiner, lukkede uden automatisk rensning og SRO Miljøklasse B (mindre end 1.000 m ³)	m ³	50	LAND - indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (500-1.000 m ³) - Konstruktioner	m ³	75	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (500-1.000 m ³) - Mek/EL	m ³	20	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (500-1.000 m ³) - SRO	m ³	10	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet, hvis der er SRO-anlæg.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (1.000-3.000 m ³) - Konstruktioner	m ³	75	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (1.000-3.000 m ³) - Mek/EL	m ³	20	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (1.000-3.000 m ³) - SRO	m ³	10	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet, som selskabet ejer, hvis der er SRO-anlæg.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (5.000-10.000 m ³) - Konstruktioner	m ³	75	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (5.000-10.000 m ³) - Mek/EL	m ³	20	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (5.000-10.000 m ³) - SRO	m ³	10	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet, hvis der er SRO-anlæg.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (større end 10.000 m ³) - Konstruktioner	m ³	75	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (større end 10.000 m ³) - Mek/EL	m ³	20	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet.
Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (større end 10.000 m ³) - SRO	m ³	10	LAND - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast volumen i m ³ af bassinet, hvis der er SRO-anlæg.

4.11 Distributionsanlæg – Sparebassin/laguner efter zonekategorier

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Sparebassin/laguner. Sparebassinerne/lagunerne er inddelt i 4 zoner: Land, By, City og Indre city. Definitionen af zonekategorier kan ses i afsnit 2.1 og tabel 2.1.

Figur 4.11 Sparebassin/laguner

Sparebassin/laguner	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Jordbassin Klasse B	m ³	50	ZONE - B = Uden ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast størrelsen af bassinet.
Jordbassin Klasse A	m ³	50	ZONE - A = Ekstra indsats for arbejdsmiljø. Indtast størrelsen af bassinet.
Indløb-/udløbsarrangement	stk.	75	ZONE. Indtast 1
Andre bygninger (tekniske installationer, målere mv.)	m ²	75	ZONE - Indtast størrelsen af bygningen.

4.12 Fællesfunktionsanlæg – Andre

Nedenfor ses de aktiver, der skal indberettes mængder for i kategorien Andre fællesfunktionsanlæg.

Figur 4.12 Andre

Andre	Enhed	Standard levetid	Forklaring
Administrationsbygninger	m ²	75	Indtast antal m ² administrationsbygninger.
Arbejdsplads og kontor	stk.	5	Indtast antallet af arbejdspladser.
Køretøjer, personbil	stk.	5	Indtast antal personbiler.
Køretøjer, små lastvogne (< 3.500 kg.)	stk.	5	Indtast antal små lastvogne (< 3.500 kg.).
Køretøjer, store lastvogne (> 3.500 kg.)	stk.	5	Indtast antal store lastvogne (> 3.500 kg.).
Køretøjer, entreprenørmaskiner	stk.	5	Indtast antal entreprenørmaskiner (frontskovl og gravmaskine).
Slamsugere	stk.	5	Indtast antal slamsugere.
Værksteder, garager	m ²	75	Indtast antal m ² garager.

4.13 Øvrige aktiver

I CAPEX-arket er en fane, der hedder "Øvrige aktiver". I denne fane fremgår alle "Øvrige aktiver" indberettet i forbindelse med investeringsregnskabet fra årene 2010-2017. Derudover fremgår det, hvis I har øvrige aktiver i jeres POLKA. Bemærk, at det udelukkende er aktiver, der ikke er færdigafskrevne, der fremgår af listen.

Formålet med fanen er at identificere, hvorvidt I kan indplacere disse aktiver i den øvrige CAPEX-indberetning. Hvis et aktiv ikke kan indplaceres andre steder i CAPEX-arket, vil vi tage hensyn til det i benchmarkingen.

I skal derfor gennemgå fanen "Øvrige aktiver" og fjerne markeringen ud for et givent aktiv, såfremt det **ikke** kan indplaceres i CAPEX-arket. Som udgangspunkt er alle øvrige aktiver markeret til at være indplaceret i CAPEX-arket. Se eksempel nedenfor. Hvis I har et aktiv, der ikke kan indplaceres andre steder i CAPEX-arket, skal der derfor **ikke** være flueben ud for det i arket.

I årets indberetning til de økonomiske rammer skal alle selskaber indberette deres investeringer fra 2017 og 2018. Hvis I har lavet en investering i 2017 eller 2018, som ikke kan indplaceres andre steder i CAPEX-arket, kan I angive dette nederst i fanen under overskriften "Nye øvrige aktiver". Bemærk, at hvis I angiver et aktiv her, skal det stadig indberettes til investeringsregnskabet i indberetningen til de økonomiske rammer for 2020-2021.

Figur 4.13 Øvrige aktiver

Øvrige Aktiver					
Beskrivelse	År	Standard levetid	Anskaffelsespris	Aktivet er indberettet	Bemærkninger
Øvrig Aktiv 1		2010	75	10000000	☒
Øvrig Aktiv 2		2011	50	500000	☒
Øvrig Aktiv 3		2010	50	15500000	☒

Øvrige Aktiver fra POLKA					
Beskrivelse	Restlevetid	Afskrivningshorizont	Standard værdi	Aktivet er Indberettet	Bemærkninger
Øvrig Aktiv fra POLKA 1		39	2049	20000000	☒

Nye Øvrige Aktiver					
Beskrivelse	År	Standard levetid	Anskaffelsespris		Bemærkninger

Kapitel 5

Vejledning til ansøgning om særlige forhold

I kan fortsat ansøge om særlige forhold i forbindelse med indberetningen til benchmarking. Kriterierne for at få godkendt et særligt forhold er de samme som tidligere år.

Bemærk om tidligere godkendte særlige forhold

Selvom I har fået godkendt et forhold som særligt i et tidligere prisloft eller økonomisk ramme, er det vigtigt at ansøge om det samme forhold igen i år. I kan dog nøjes med at navngive det særlige forhold, angive meromkostningerne og indsende dokumentation for meromkostningerne. I skal altså ikke redegøre for rammebetingelsen og særligheden af forholdet.

Hvis der er tale om det samme særlige forhold som tidligere, bedes I angive dette i indberetningen.

Se desuden afsnit 4.6 angående tidligere godkendte særlige forhold.

Indberetningsfristen for at få et særligt forhold med i de økonomiske rammer for 2020-2021 er den 15. april 2019 og skal ske i indberetningsblanketten i VandData under fanen "Særlige forhold".

5.1 Hvad er et særligt forhold?

Et særligt forhold er, når en ekstra aktivitet medfører en omkostning, der er særlig for et vand-selskab og har økonomisk betydning for selskabet. For at et forhold kan godkendes som særligt skal fire formelle krav være opfyldt, som beskrives nærmere i afsnit 4.2.

Bemærk, at en ekstra aktivitet blandt andet kan være en speciel aktivitet I udfører, en aktivitet som I udfører i større grad end normalt eller at nogle af jeres aktiver har markant forringet levetid og derfor skal udskiftes tidligere end normalt.

5.2 Formelle krav til godkendelse af et særligt forhold

Hvornår er et forhold særligt?

For at I kan få godkendt et særligt forhold, tager vi udgangspunkt i, hvorvidt forholdet lever op til alle fire følgende krav.

1. **Rammebetingelse:** I er nødsaget til/pålagt at udføre en ekstra aktivitet. Rammebetingelsen kan være usædvanlige geologiske forhold eller påbud fra statslige eller kommunale myndigheder.
2. **Særlighed:** Den ekstra aktivitet skal være usædvanlig. Det betyder, at den ekstra aktivitet ikke allerede indgår direkte eller indirekte i benchmarkingmodellen.
3. **Væsentlighed:** De samlede meromkostninger, som følger af rammebetingelsen og den ekstra aktivitet, skal være væsentlige. Konkret betyder væsentlighedskriteriet, at summen af de ansøgte særlige forhold (meromkostningerne) skal have betydning for jeres økonomiske ramme.

Væsentlighedskriteriet beror på en konkret vurdering for hvert selskab. Det vil sige, at hvis summen af de ansøgte særlige forhold ikke har betydning for størrelsen af det individuelle effektiviseringskrav, bliver ansøgningen nødvendigvis ikke medtaget i de økonomiske rammer.

4. **Dokumentation:** I skal indsende dokumentation for - eller godtgøre - meromkostningerne til den ekstra aktivitet. I skal desuden beskrive og indsende dokumentation for rammebetingelsen og den ekstra aktivitet. For omkostninger til nye eller særlige aktiver skal I dokumentere værdien af aktiverne samt levetiden. Vi træffer derefter afgørelse om levetiden som en del af selve afgørelsen.

Det er som udgangspunkt ikke et særligt forhold, hvis aktiver fra POLKA-kataloget reelt har en anden levetid end den, der fremgår af POLKA-kataloget. En ændring i levetiden for et aktiv i POLKA-kataloget forudsætter, at aktivet lever op til kriterierne for særlige forhold.

5.3 Hvordan ansøges om særlige forhold for drifts- og anlægsomkostninger?

I skal først vurdere, om kriterierne i afsnit 4.2 er opfyldt. Hvis de er det, kan I ansøge om særlige forhold.

Benchmarkingmodellen er opdelt i costdrivere til driftsomkostninger og aktiver til anlægsomkostninger. I ansøgningen er det derfor vigtigt at angive, om I ansøger om særlige forhold til driftsomkostninger eller til anlægsomkostninger.

Driftsomkostninger:

Ansøgning om særlige forhold til driftsomkostninger foregår på samme måde som i de tidligere prislofter og økonomiske rammer. I skal beskrive og dokumentere rammebetingelsen, den ekstra aktivitet og meromkostningerne. I forbindelse med ansøgning om et særligt forhold til driftsomkostningerne i de økonomiske rammer for 2020-2021 skal meromkostningerne være afholdt i 2017 og/eller 2018.

Anlægsomkostninger:

Ansøgning om særlige forhold til anlægsomkostninger foregår næsten på samme måde som for driftsomkostninger. I skal beskrive og dokumentere rammebetingelsen, den ekstra aktivitet og det særlige aktiv samt værdien af det særlige aktiv, som ikke er omfattet af benchmarkingmodellen. I forbindelse med ansøgning om et særligt forhold til anlægsomkostningerne i de økonomiske rammer for 2020-2021 skal aktivet været taget i drift senest i 2018.

- » **Rammebetingelse for aktiver:** I skal beskrive og redegøre for, hvordan en rammebetingelse medfører, at I er nødsaget til/pålagt at udføre en ekstra aktivitet, som kræver en investering i et ekstra og/eller særligt aktiv.
- » **Særlighed for aktiver:** I skal beskrive og redegøre for det særlige ved aktivet. Hvorvidt det særlige aktiv indgår i TOTEX-benchmarkingmodellen kan vurderes ved at kigge på CAPEX-indberetningen (Excel-indberetningsfilen). Her kan I se, hvilke aktiver der direkte indgår i TOTEX-benchmarkingmodellen. Såfremt jeres aktiv ikke indgår her, kan det være et særligt aktiv for jer.
- » **Dokumentation for værdi og levetid:** I skal indsende dokumentation for værdien af aktivet samt for dets levetid. Dokumentation for levetiden kan fx være udskrift fra rådgivende ingeniør, der udtaler sig om levetiden. Levetiden er den periode, hvori aktivet kan opretholde en normal funktion/effekt af aktivet.

5.4 Hvordan dokumenteres rammebetingelsen og meromkostningerne?

For driftsomkostninger skal I angive og dokumentere de konkrete meromkostninger til driften, som rammebetingelsen medfører. Dokumentation kan være i form af de senest tilgængelige faktiske regnskabsoplysninger. Driftsomkostningerne kan opgøres ved at fremsende faktura med en samlet opgørelse eller ved at sandsynliggøre omkostningerne på anden vis. Det er vigtigt, at opgørelsen er detaljeret og samtidigt gennemskuelig. I nogle situationer vil det i praksis være svært at dokumentere meromkostningerne. I disse tilfælde vil det være tilstrækkeligt, at meromkostningerne godtgøres med et velargumenteret skøn. Rammebetingelsen skal dokumenteres fx i form af udskrift af påbud fra myndighed eller bevis for særlige geologiske forhold i forsyningsområdet.

For anlægsomkostninger skal I angive og dokumentere værdien af det konkrete aktiv, som rammebetingelsen medfører. Værdien af aktivet kan dokumenteres ved at fremsende faktura på aktivet. Hvis faktura ikke kan fremskaffes, kan der henvises til udskrift fra en prisdatabase. Hvis I i et tidligere prisloft har fået et investeringstillæg for aktivet, kan der også henvises til det. Yderligere skal I dokumentere levetiden for det konkrete aktiv. Dokumentation for levetiden kan fx være udskrift fra rådgivende ingeniør, der udtaler sig om levetiden. Levetiden er den periode, hvori aktivet kan opretholde en normal funktion/effekt af aktivet. Rammebetingelsen skal dokumenteres fx i form af udskrift af påbud fra myndighed eller bevis for usædvanlige geologiske forhold i forsyningsområdet.

5.5 Betydning for tidligere godkendte og afviste særlige forhold

Tidligere godkendte særlige forhold

Tidligere godkendte særlige forhold bliver ikke automatisk godkendt i de økonomiske rammer for 2020-2021. Vi har i år genberegnet omkostningsækvivalenten for costdriveren Renseanlæg. Den genberegnete omkostningsækvivalent tager muligvis højde for nogle af de særlige forhold, som tidligere er blevet godkendt.

Tidligere afviste særlige forhold

Under særlige omstændigheder kan tidligere afviste særlige forhold blive godkendt som et særligt forhold i de økonomiske rammer for 2020-2021. Hvis for eksempel rammebetingelsen vedrørende et særligt forhold har ændret sig, kan et tidligere afvist særligt forhold blive godkendt.

5.6 Eksempler på særlige forhold

Nedenfor kan I se et eksempel på et særligt forhold for henholdsvis driftsomkostninger og anlægsomkostninger.

Eksempel på et særligt forhold for driftsomkostninger

Et spildevandsforsyningselskab er nødsaget til at benytte et ozonanlæg, da spildevandet har en høj koncentration af kemikalier. Det er ikke muligt at indberette ozonanlægget til benchmarkingen, da der ikke er en costdriver i benchmarkingmodellen, som beskriver denne type anlæg. Idet meget få selskaber råder over ozonanlæg, afspejler modellen ikke driftsomkostningerne til anlægget. Selskabet er forpligtet til at rense spildevandet med den høje koncentration af kemikalier. Dermed er selskabet underlagt en rammebetingelse, der medfører et muligt særligt forhold. Selskabet kan derfor ansøge om at blive kompenseret for driftsomkostningerne til ozonanlægget.

EKSEMPEL: Særligt forhold for driftsomkostninger

Beskrivelse af rammebetingelsen og særlige ekstra aktiviteter

Selskabet er grundet særlig sammensætning af spildevandet og skærpede udledningskrav til recipient pålagt at have installeret et ozonanlæg.

Redegørelse og dokumentation for meromkostninger

Dokumentation for meromkostningerne skal være fra det senest tilgængelige regnskabsår.

Selskabet har opgjort driftsomkostninger, som følger af ozonanlægget. Omkostningerne kan for eksempel opgøres ved først at fremlægge dokumentation for el-omkostninger og aflønning af personale til ozonanlægget.

Driftsomkostninger til ozonanlæg:

» Elforbrug i løbet af året	25.000 kr.
» Ekstra personale som følge af ozonanlæg (Timepris: 300 kr. Antal timer: 2 timer pr. uge i 52 uger. 300 × 2 × 52)	31.200 kr.
» Total	56.200 kr.

Ud fra ovenstående oplysninger kan vi vurdere, hvorvidt forholdet er særligt, samt hvordan der skal tages hensyn til selskabets særlige forhold.

OBS! Vedrørende redegørelse og dokumentation af meromkostningerne

I eksemplet skal selskabet redegøre for meromkostningerne ved at opgøre driftsomkostninger til ozonanlægget. Nogle særlige forhold kan medføre besparelser andre steder i driften. Eventuelle besparelser skal fratrækkes driftsomkostningerne til den ekstra aktivitet. Denne sum udgør umiddelbart selskabets meromkostninger som følge af de geologiske rammebetingelser.

Selve dokumentationen kan tage udgangspunkt i et regnskab, hvor de relevante poster er fremhævet eller fakturaer på omkostningerne. I kan eksempelvis indsende et regneark med angivelser af omkostningerne, hvor der henvises til vedlagte bilag for hver post.

Vær opmærksom på, at ozonanlæg også kan være et særligt forhold for anlægsomkostningerne. Det skyldes, at ozonanlæg er særligt, da det ikke kan indtastes i CAPEX-indberetningen.

Eksempel på et særligt forhold for anlægsomkostninger

Hvis I mellem 2010 og 2018 har været nødsaget til at udskifte aktiver før tid fx på grund af infrastrukturomlægninger, er det vigtigt, at I gør os opmærksom herpå i en ansøgning om særlige forhold.

Nogle selskaber kan være nødsaget til at udskifte aktiver før tid, fx på grund af infrastrukturprojekter som fx motorveje eller jernbaner. Selskaber, som er ramt af infrastrukturomlægninger af deres aktiver, kan være nødsaget til at udskifte berørte aktiver, inden aktiverne er fuldt afskrevet.

Hvis I har udskiftet aktiver, før de er fuldt afskrevet på grund af infrastrukturprojekter, kan I have højere investeringsomkostninger end dem, der er indeholdt i TOTEX-benchmarkingmodellen. Modellen tager højde for afskrivningerne til de aktiver, I ejede eller lejede i 2017 og 2018. Hvis I fortsat betaler afskrivninger for aktiver, som er taget ud af brug på grund af infrastrukturomlægninger, bliver der ikke taget højde for disse afskrivninger i modellen.

I ansøgningen skal I derfor redegøre og dokumentere følgende:

- » Antal aktiver, som er taget ud af brug i forbindelse med infrastrukturomlægninger - opdelt efter kategori i henhold til CAPEX-indberetningen
  - » Anlægsår for aktiver, der er taget ud af brug i forbindelse med infrastrukturomlægninger. For eksempel hvis et aktiv er anlagt i 1990 og taget ud af brug før tid i 2016, skal året 1990 angives.
  - » Dokumentation for at der er tale om et særligt forhold, jf. afsnit 4.2.
-